

GOT-ATH VOCAL POSTCARDS

Den 8 maj 2019 gavs en gemensam scenisk konsert på GöteborgsOperan och Greek National Opera samtidigt via live-streaming. Konserten var resultatet av en idé av den tidigare SKAPA-chefen i Göteborg, Hannah Griffiths och Evi Nakou från operahuset i Aten. De två hade mötts eftersom båda operahusen hade erfarenheter av att arbeta med något som kallas för internationella körer som skapats i och med de flyktingströmmar som nått Sverige och Grekland. Internationella kören på GöteborgsOperan grundades efter flera kortare projekt i samarbete med Röda korset. Det första projektet ägde rum under flyktingvågen hösten 2015 där jag och kompositören Nigel Osborne skapade musikdramatik på GöteborgsOperans lilla scen tillsammans med nyanlända från olika flyktingboenden runt om i Göteborg.

Fas 1 – skapa material

Första delen av GOT-ATH Vocal Postcards startades under sommaren 2018 där en mindre grupp sångare från Göteborgsoperans Internationella kör och körmedlemmar ur Greek National Opera Intercultural Choir skickade vykort till varandra. Brevväxlingen ägde rum under hela hösten. Under första helgen i december 2018 möttes den mindre gruppen körmedlemmar på GöteborgsOperan för workshops tillsammans med mig och kompositören Trevor Grahl. Vi undersökte och komponerade ljudlandskap och skapade sceniska former utifrån berättelser som kommit fram ur vykortsskrivandet. Arbetet fortsatte genom att jag och Trevor Grahl i mitten av december 2018 åkte till Aten och gjorde workshops med Greek National Opera Intercultural Choir.

Det arbetsmaterial som genererades under hösten; vykortet, ljudlandskapen och scenerierna, var därefter ett idéstoff att plocka av inför den slutliga konserten.

Foto från workshop i Aten: Tina Glenwik

Fas 2 – instudering av körsånger

Under januari 2019 gick vi in i den andra delen av projektet. Medan vi väntade på den komposition Trevor Grahl skulle leverera påbörjade vi instuderingsarbetet av de tre sånger som vår kör skulle framföra under konserten. Det kreativa teamet bestod av Bo Wannefors, dirigent, Jakob Norin, kapellmästare och mig som regissör. Vi hade påbörjat arbetet tidigare med en ”sånginsamling” från körmedlemmarna. Alla som ville fick lämna in sångförslag från sina respektive kulturer, tradition och/eller hemländer. Vi väljer sedan ut de sånger vi vill låta arrangeras för kör och orkester. I januari hade vi således tre sånger att jobba med när repetitionsarbetet startade: *Min Beriya Te Kiriyê* av S. Perwer (kurdiska), *Dwa Serduska* av T. Sygietyński (polska) och *Det brinner en eld* Trad. från Dalarna (svenska).

Som ett delmoment medverkade den GöteborgsOperans internationella kör den 20 februari på River of Lights avslutning på Världskulturmuseet med dessa tre sånger.

<http://www.varldskulturmuseerna.se/om-oss/pressrum/pressmeddelanden/ljusmanifestationen-river-of-light-i-goteborg-for-fjarde-aret/>

<https://sv.opera.se/om-oss/aktuellt/2019/river-of-light/>

Foto från Världskulturmuseet: Privat.

Fas 3 – instudering av *Vocal Postcards* samt sceniskt repetitionsarbete

Efter *River of light* fick vi kompositionen *Vocal Postcards* av Trevor Grahl som skulle framföras gemensamt med kören i Grekland under vår konsert i maj 2019. Kompositionen var skapad med de ljudförskjutningar som kan ske i cyberrymden i åtanke. Det blev ett ovanligt, komplext och utmanande repetitionsarbete där ljudlandskap och klingande noterad musik samsades med instruktioner kring undertexter, sceniskt arbete och uttryck/sceniskt språk.

Utöver traditionellt instuderingsarbete som jag delade med Bo Wannefors och Jakob Norin, var min uppgift som regissör att även ta ett helhetsgrepp kring den sceniska konserten. De vykort som jag fått ta del av hade det gemensamma temat att resa. De handlade om geografiska resor, svåra resor, framtvingade resor och inre, mentala resor. Detta inspirerade mig till de scenanvisningar körmedlemmarna fick. Under en repetitionshelg i maj satte vi det slutliga sceniska arbetet på GöteborgsOperans Lilla Scen. Jag hade förberett mitt arbete med sceniska idéer och lösningar kring filmdukars olika placeringar både i Aten och i Göteborg och de olika körernas förflyttningar i relation till verket, kommunikationen och kören på respektive filmduk. Många idéer fick stryka på foten, dels på grund av tekniska möjligheter gällande Atens fasta lösningar, dels på grund av kamerornas räckvidd och dels på grund av ljudåtergivning i kombination med ljudupptagning på båda ställena då båda körerna och publiken skulle höra den andra kören, men det ljudet fick inte tas upp i mikrofonerna i lokalen. Alla dessa aspekter skapade ramar för mig, som vanligtvis uppskattar att jobba med ett vidgat scenrum. Kören i Aten hade inte lagt resurser på det sceniska arbetet, vilket GöteborgsOperan hade gjort i och med att de anställt mig som regissör för projektet. Detta faktum gjorde det svårt för mig att hitta en person i Aten att kommunicera med kring det gemensamma sceniska uttrycket. Den grekiska kören fokuserade enbart på det musikaliska och ingen drev det sceniska arbetet där vilket resulterade i att Atenkören gjorde en mer traditionell körkonsert medan vi i Göteborg gjorde en scenisk körkonsert.

Till slut fick jag släppa visionen om att få Atens kör mer sceniskt integrerad i den berättelse jag var ute efter. Jag tror att det hade blivit ett bättre gemensamt uttryck om jag eller någon i Aten integrerat och i ett tidigt stadium, precis som vi arbetat i Göteborg, hade haft möjlighet att få jobba sceniskt med Atens kör. Alla körmedlemmar har olika mycket erfarenheter och en av mina pedagogiska styrkor är att få folk att våga testa saker som de egentligen inte vågar; att plocka fram den lekfulla sidan vilket oftast är lustfyllt att arbeta med. Om och när en vågar. Jag tycker ändå att det blev en otroligt fin konsert där olikheterna både hos alla individer och hos oss som körer kan ses som en styrka snarare än en svaghet.

Den internationella kören i Aten bestod av 21 körmedlemmar och leddes av dirigenten Vassula Delli och den internationella kören i Göteborg bestod av 56 sångare. Alla med olika bakgrunder, åldrar och musikalisk och scenisk erfarenhet. Hanna Morau från GöteborgsOperans SKAPA-avdelning och Ann-Kristin Sofronioua, Evi Nakou i Aten projektkoordinerade detta komplexa arbete med stor skicklighet

Foto från repetition där dirigenten i Aten streamas i datorn så dirigenten i Göteborg kan ha kontakt och kommunikation för ett gemensamt framförande av musiken i Vocal Postcards: Tina Glenvik

Fas 4 – konserten

Dubbelkonserterna den 8 maj 2019 på GöteborgsOperans Lilla Scenen kom att bestå av två delar; först en del där de egna respektive körsångerna varvades var och en för sig följt av den avslutande delen med det gemensamma framförandet av kompositionen *Vocal Postcards*. Sångerna länkades samman med vykortsläsning av körmedlemmar från Göteborg och Aten. När kören i Aten sjöng sina tre sånger höll vi berättelsen vid liv på scenen i Göteborg och när kören i Göteborg sjöng sina tre sånger, dämpades scenljuset i Aten. Musiker i Göteborg var Jakob Norin, *dragspel*, Michael Andersson, *slagverk* Erika Risinger, *fiol*, Kenneth Örtendahl, *kontrabas* och Patrizia Carciani Kvensler, *harpa*

Foto: Tilo Stengel

Slutreflektion

Tack vare återkommande projekt på GöteborgsOperan har jag fått möjligheten att arbeta med människor som har vitt skilda erfarenheter, förkunskaper, åldrar och bakgrunder mm. Det är ett repetitionsarbete som består av en balansgång mellan att känna när jag kan utmana och att förstå när en tvekan kommer ur en riktigt rädsla, ett trauma. Varje människa bär på en otrolig historia i sin livslånga resa och att få möjligheten att höra några medlemmars historier berättas, som vi fick i konserten GOT-ATH Vocal Postcards är både ödmjukande och stärkande. Jag har ännu inte mött den människa som inte har minst en otrolig berättelse att berätta. Att upptäcka dessa berättelser och sätta dem i sceniska sammanhang, få sprida dem är en ynnest och ett sätt att visa respekt för dem som vanligtvis kanske inte kommer till tals i det offentliga rummet. Berättelserna bär inte bara på våra likheter i drömmar och förälskelser, de bär även på de små detaljerna som gör varje människa

unik och som gör att vi kanske förstår varandra lite bättre. Kan våra berättelser i relation till varandra ge oss ett bredare perspektiv kring frågor om identitet, flykt och sociala och politiska sammanhang?

Personligen har det gett mig en möjlighet att utföra mitt konstnärliga arbete på ett sätt som ger en rent självsk tillfredsställelse som är svårslagen. Jag vet att vårt gemensamma arbete inte bara ger något till publiken, det ger även varje körmedlem något, vilka historier eller erfarenheter de än må bära med sig. Vi möts i ett gemensamt mål: att dela musikaliska erfarenheter och skapa sceniskt liv.

Foto: Tilo Stengel

Vocal Postcards har varit ett väldigt modigt projekt från GöteborgsOperans sida. Projektets komplexitet, alla olika tekniska parametrar, blandningen av amatörer och professionella är alla spännande komponenter. Samtliga körmedlemmar växte med uppgiften. Och vi andra också. Jag är väldigt stolt över att ha fått vara med att skapa denna sceniska körkonserts berättelse.

Tina Glenvik Göteborg, december 2019